

Anti-pestprotocol

Inleiding

Wij willen alle leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Pesten komt helaas overal voor, dus ook bij ons op school.

In dit plan is de hoofdgedachte dat alle betrokkenen hun verantwoordelijkheid nemen. Het schoolteam, maar ook ouders en de kinderen (de gepeste, de pesters, de meelopers). Waar het in het tegengaan van pesten uiteindelijk allemaal om draait, is het veranderen van de houding en gedrag van de leerlingen.

Pesten is het gedrag waarbij iemand herhaald en gedurende langere tijd door anderen bejegend wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychisch lijden.

Leerlingen zijn over het algemeen maar kort op onze school (van 2 - 6 maanden gemiddeld) en de leerlingenpopulatie verandert voortdurend. Hierdoor is langdurig, systematisch pestgedrag minder aan de orde dan op reguliere scholen. Maar ook kortdurend pestgedrag kan kinderen beschadigen.

Ons beleid is er dan ook op gericht pestgedrag te voorkomen, snel te signaleren en snel aan te pakken. Er is geen tijd om tot op de bodem uit te zoeken wat de oorzaken van bepaald gedrag zijn of om langdurige programma's uit te rollen. Onze aanpak kenmerkt zich dan ook door praktische gerichtheid en adaptiviteit.

Doelen

Dit pestprotocol is een middel om de volgende doelstellingen te bereiken:

- Het voorkomen van pestgedrag
- Het tijdig signaleren en onderkennen van pestgedrag
- Het aanpakken van pestgedrag

Voorkomen

Team

Op Wereldkidz de Hoogstraat is het beleid gericht op het voorkómen van pesten. Dit doen we door het gericht aanleren van gewenst gedrag en het scheppen van een veilig en warm pedagogisch klimaat.

Dit gebeurt om te beginnen door voorbeeldgedrag: teamleden laten in hun dagelijkse gedrag voortdurend zien dat leerlingen en ouders welkom zijn op school en gaan respectvol met hen en met elkaar om.

In de wekelijkse SoVa lessen en Team-Up lessen, wordt op een cyclische manier het hele jaar door aandacht besteed aan gewenst gedrag en komt ongewenst gedrag, m.n. pestgedrag aan de orde. Hierbij leren de kinderen het verschil tussen plagen en pesten, dat pesten nooit mag en wat te doen als er toch gepest wordt.

De schoolregels zijn de leidraad in ons beleid. Door het wekelijks centraal stellen van 1 regel, komen alle regels elke 7 weken aan bod. Zo zijn ondanks de steeds wisselende leerlingenpopulatie, bijna alle kinderen goed op de hoogte van de regels.

In de dagelijkse gang van zaken wordt op verschillende momenten stilgestaan bij gedrag (o.a. met behulp van de Class Dojo), de sociaal emotionele beleving en de sfeer in de groep.

Als kinderen sociaal emotioneel extra kwetsbaar lijken, krijgen zij Beeldende Therapie. De therapeut werkt aan het aanspreken van de eigen vermogens van het kind om weerbaarder te worden. Dit helpt zowel potentiële pesters als potentiële slachtoffers.

Kinderen

Leerlingen wordt aangeleerd dat zij zich aan de schoolregels dienen te houden en bij problemen altijd de leerkracht of een ouder/verzorger om hulp vragen.

Ouders

Bij het intakegesprek worden de schoolregels besproken. We leggen aan ouders uit dat het belangrijk is dat zij hun kinderen ondersteunen in het naleven van de regels, ook buiten de school. Daarnaast maken we ouders duidelijk dat ze met zorgen of problemen rondom de kinderen op school altijd bij de leerkracht of de schoolleider terecht kunnen.

Signaleren¹ en onderkennen

Plagen of pesten?

Bij **plagen** is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren. Bij **pesten** is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Anderen kijken tegen het sterkere kind op. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Team

Alle medewerkers zijn alert op tekenen van ongewenst gedrag, inclusief pesten. We zijn samen verantwoordelijk voor de hele leerlingpopulatie. Dat betekent dat we ook kinderen uit andere groepen aanspreken en observaties en zorgen met elkaar delen. Gesignaleerd pestgedrag wordt gedeeld in het team.

Omdat onze leerlingen de Nederlandse taal niet, nauwelijks of beperkt machtig zijn, letten we vooral op non-verbale signalen. Dit gebeurt in de klas, maar ook op het schoolplein, in de gang, bij het binnenkomen en vertrekken.

Bij kleine incidenten worden meer taalvaardige, oudere kinderen gevraagd te helpen met vertalen, of wordt ouders in gesprek gevraagd naar de ervaring van kinderen. Zo nodig wordt een gesprek met een tolk geregeld. Dit is vooral nodig wanneer het niet duidelijk is of werkelijk sprake is van pesten, als het pesten wordt ontkent, of als de pester volhardt in het pestgedrag.

Leerlingen

Van leerlingen wordt verwacht dat zij pestgedrag melden bij de leerkracht of ouder en niet het heft in eigen handen nemen. Kinderen die pestgedrag van anderen signaleren, moeten dit melden bij een teamlid of ouder. Dit wordt niet gezien als klikken.

In de leerlingenenquête die kinderen van gr. 6-8 invullen wordt gevraagd naar pestervaring.

¹ Zie bijlage 1

Ouders

Ouders wordt bij de intake gevraagd signalen van pesten die zij opvangen van hun kinderen bij het team te melden. Bij de oudergesprekken wordt gevraagd naar het welbevinden van kinderen en de omgang met de andere kinderen. Ook in de ouderenquête wordt hiernaar gevraagd.

Aanpakken

“Voor het gevoel van veiligheid bij leerlingen is het vooral van belang dat de leerkracht ziet wat er gebeurt en de waarden en daarbij behorende gedragsafspraken in de klas zichtbaar maakt en borgt.”

Team

Bij pestgedrag wordt de pester door het teamlid dat dit signaleert direct aangesproken op zijn/haar gedrag. Er wordt allereerst duidelijk gemaakt dat het gedrag van de pester de gepeste pijn doet en dat we dit niet tolereren. Het verhaal van zowel de gepeste als van de pester krijgen aandacht. Er wordt besproken welke handelwijze juist was geweest in de betreffende situatie.

Als de pester inziet dat hij/zij fout heeft gehandeld, moet hij/zij excuses aanbieden aan de gepeste. Afhankelijk van de aard en ernst van het pestgedrag volgt eventueel een sanctie. Als het pestgedrag na 1 interventie opnieuw optreedt, wordt nader onderzocht wat er precies aan de hand is. Zo nodig worden ouders/verzorgers hierbij betrokken.

Als er meerdere kinderen bij het pestgedrag betrokken zijn, wordt individueel met de kinderen (en zo nodig hun ouders) gesproken. Ieder wordt aangesproken op eigen verantwoordelijkheid, ook de zogenaamde meelopers.

Pestgedrag wordt in de groep besproken als die nodig is, bijvoorbeeld omdat het gedrag bij andere kinderen bekend is en zij er niets tegen doen. In veel gevallen is het klassikaal bespreken niet wenselijk, omdat er maar een beperkt aantal kinderen bij betrokken is en de taalbarrière juist voor misverstanden kan zorgen.

Zo nodig wordt het gedrag besproken met COA-medewerkers, zodat er ook buiten schooltijd aandacht is voor het gedrag van de kinderen. Ook wordt zo nodig het gedrag besproken met JGZ, Nidos of betrokken maatschappelijk werkers. Hierdoor is iedereen die met de kinderen werkt op de hoogte, kan de oorzaak beter achterhaald worden en kan op verschillende fronten gewerkt worden aan het verbeteren van het gedrag van de pester en het weerbaarder maken van de gepeste.

In het hele proces wordt gezocht naar de oorzaak van het pestgedrag en zo mogelijk wordt dit aangepakt. De Beeldend Therapeut kan hierbij een belangrijke rol spelen.

Ouders

Als er sprake is van - of vermoeden is van - pestgedrag, worden de ouders/verzorgers hierbij zo snel mogelijk betrokken. Dit is van belang omdat onze leerlingen de Nederlandse taal slechts zeer beperkt machtig zijn en maar kort op onze school zijn. Door het bespreken van de situatie met ouder(s), krijgen we meer inzicht in het gedrag van het kind en zorgen we ervoor dat ouders en school op 1 lijn staan. Dit gesprek doen we altijd met 2 leerkrachten, of leerkracht en schoolleider.

In dit gesprek vertellen we ouders en kind(eren) dat zij als ze dat willen naar de vertrouwenspersoon toe kunnen met hun verhaal.

Anti-pestcoördinator en vertrouwenspersoon

De anti-pestcoördinator van onze school is Anneke Tappel (leerkracht). Haar taken zijn het coördineren van het anti-pestbeleid en het fungeren als vast aanspreekpunt in het kader van pesten. De anti-pestcoördinator zorgt ervoor dat het beleid rondom pesten actueel blijft.

De anti-pestcoördinator is tevens de interne vertrouwenspersoon, met de volgende taken.

- Eerste opvang van de klacht, het probleem d.m.v. gesprek.
- Verwijst eventueel naar de externe vertrouwenspersoon.
- Neemt contact op met ouders, directie of andere direct betrokkenen.
- Bemiddelt, behalve in zake van seksuele intimidatie; dan wordt direct doorverwezen naar de externe vertrouwenspersoon.
- Neemt initiatieven ter preventie.
- Bemiddelt en zoekt naar oplossingen.
- Geeft voorlichting en doet beleidsaanbevelingen

BIJLAGE 1 Signalen - bron: Stichting aandacht voor Pesten

Signalen.

Pesten kan het leven van het slachtoffer helemaal overhoop gooien. Kinderen die gepest worden, schamen zich vaak en durven er niet goed met anderen over te praten. Zelfs niet met hun ouders. Soms is uit signalen op te maken dat er iets aan de hand is.

Mogelijke signalen zijn:

- **Het kind heeft angst om naar school te gaan;**
- **Heeft weinig of geen vrienden;**
- **Vervalt in vroeger gedrag zoals weer in bed plassen of weer gaan duimen;**
- **Heeft last van concentratiestoornissen, waardoor de schoolprestaties achteruit gaan;**
- **Heeft vaak geen eetlust;**
- **Ze kunnen ineens veel ruzie gaan maken thuis;**
- **Zomaar en regelmatig huilen om niets;**
- **Het kind heeft last hebben van buikpijn, hoofdpijn, misselijkheid;**
- **Hij/zij komt thuis uit school met kapotte kleren en beschadigde boeken;**
- **Het kind heeft verdacht vaak kneuzingen, verwondingen en blauwe plekken;**
- **Hij/zij wordt niet uitgenodigd voor feestjes!**
- **Het kind fietst alleen naar school;**
- **Slaapt onrustig en droomt naar;**
- **Vraagt of steelt geld van de familie;**
- **Het kind neemt geen klasgenootjes (meer) mee naar huis.**

Pesten op school is te herkennen aan een veelheid van signalen.

- **Altijd een bijnaam, de persoon nooit bij de eigen naam noemen;**
- **Zogenaamde leuke opmerkingen maken over die persoon;**
- **Een klasgenoot telkens weer ergens de schuld van geven;**

- **Briefjes doorgeven;**
- **Beledigen;**
- **Opmerkingen maken over kleding;**
- **Isoleren en negeren;**
- **Na schooltijd opwachten, schoppen of slaan;**
- **Op weg naar huis achterna rijden;**
- **Naar het huis van de gepeste gaan;**
- **Bezittingen afpakken;**
- **Schelden of schreeuwen;**
- **Pesten via msn.**

Signalen voor de leerkracht:

- **De gepeste is vaak betrokken bij samenscholingen of opstootjes in de klas of op de speelplaats;**
- **De leerling is vaker afwezig; gaat niet graag naar school;**
- **De leerling zoekt de veiligheid van de leerkracht op;**
- **Een leerling wordt vaak met een bijnaam aangesproken door klasgenoten;**
- **Er is een verhoogde kans op psycho-somatische klachten (hoofdpijn, buikpijn);**
- **De schoolresultaten van de leerling gaan plots achteruit;**
- **De leerling wordt dikwijls als laatste gekozen bij het indelen van groepjes (sportles, groepswork);**
- **De leerling isoleert zich van de anderen, soms met één vriend(in);**
- **De leerling is vaak alleen en buitengesloten tijdens pauzes en tijdens het overblijven;**
- **De leerling blijft dicht bij de onderwijzer staan tijdens pauzes en tijdens het overblijven;**
- **Opvallend vaak zijn er spullen kapot of verdwenen bij een leerling;**
- **Een leerling is vaak betrokken bij vechtpartijtjes, scheldpartijen etc.**

- Een leerling is steeds het mikpunt van "grapjes". Pen weggooien, etui overgooien, stoel wegzetten etc.
- De leerling gedraagt zich gestresst, ongelukkig en depressief;
- De leerling gedraagt zich schichtig, schrikt snel, durft iemand niet aan te kijken etc.
- De schoolprestaties gaan langzaam achteruit;
- De sfeer in de klas is niet goed;
- De leerkracht voelt intuïtief aan dat er "iets" niet klopt in de klas en kan er maar niet de vinger achter krijgen wat het is.